

De inzet en resultaten CU-fractie in het bestuur van het Waterschap Amstel, Gooi en Vecht (kortweg Waterschap AGV)2019-2023

In 2019 kreeg de CU met reststemmen een zetel in de bestuursperiode 2019-2023 in het [Algemeen Bestuur](#). De nummer 1, Elmer Benjamin, werd als AB lid beëdigd en de nummer 2 Annacarina Klein werd als duo-lid beëdigd. Door ziekte van Elmer Benjamin is in juni 2022 Annacarina Klein AB lid geworden tot het einde van de bestuursperiode.

Wij zijn in deze bestuursperiode veel opgetrokken met de CDA fractie omdat onze standpunten veelal overeen kwamen met die van het CDA. We hebben diverse moties samen ingediend en ondertekend.

In grote lijnen kon de CU-fractie zich vinden in het ambitieuze bestuursakkoord: Waterbetrokken. Bij de 'Midterm Review'

https://agv.waterschapsinformatie.nl/document/10324325/1/S_21_015953 van de coalitie (VVD, PvdA, Water Natuurlijk en de categorie Ongebouwd), medio 2021, hadden we kritische kanttekeningen.

De CU-fractie heeft **de petitie Grote Zeesluis in Muiden** aan de orde gesteld in het AB.

https://agv.waterschapsinformatie.nl/vergadering/580343#ai_4737588

Inwoners van Muiden maken zich zorgen over het proces rondom de automatisering van de Grote Zeesluis. De door veel mensen ondertekende petitie getuigt dat het onderwerp leeft onder de Muidenaars. De relatie met het waterschap is verstoord en hier is herstelwerk nodig. Dat laatste is erkend en communicatie zal hersteld worden met de bewoners.

Met als resultaat op 27 maart 2019: "Ter informatie informeren wij u dat het besluit om de Grote Zeesluis in Muiden op afstand te bedienen voorlopig van de baan is. Dat is de uitkomst van een bestuurlijk overleg tussen waterschap Amstel, Gooi en Vecht en de gemeente Gooise Meren. De gemeente, Waternet en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed zijn met elkaar in gesprek over de vraag hoe verder te gaan met de restauratie van de sluis. De gemeente en het waterschap hebben afgesproken dat het vervangen van de elektrische installatie van de Grote Zeesluis doorgang kan vinden. Dit besturingssysteem is aan vervanging toe. De gemeente en het waterschap willen er zeker van zijn dat de sluismeester bij aanvang van het vaarseizoen kan beschikken over een nieuw en betrouwbaar besturingssysteem".

De slibcrisis bij het waterschap Amstel, Gooi en Vecht ten gevolge van de problemen bij AEB in 2019, de digitaliseringscrisis bij Waternet, de COVID-19 pandemie en de oorlog in Oekraïne hebben niet alleen effect op inflatie, energie- en grondstofprijzen, levertijden en op inzet van personeel van Waternet. <https://www.waternet.nl/>, maar stelden ook het waterschapsbestuur voor nieuwe inhoudelijke uitdagingen, waarbij niet voorkomen kon worden dat eerder vastgestelde financiële ven budgetten werden overschreden. Waternet heeft in opdracht van het bestuur van waterschap AGV al veel bezuinigd in de organisatie, maar het waterschap ziet zich ook geconfronteerd met sterk oplopende kosten. De middelen die samenhangen met **digitalisering/informatiebeveiliging en governance** (aansturing van de uitvoeringsorganisatie Waternet, in samenwerking met de gemeente Amsterdam) doen een behoorlijk beroep op de financiële ruimte, waarbij ook nog de benodigde investeringen om de noodzakelijke maatregelen voor klimaatadaptatie, verduurzaming en de transitie naar nieuwe energie mogelijk te maken. Het waterschapbestuur vindt dat de sterk toegenomen inflatie de mogelijkheden om de tarieven flink te verhogen beperkt, omdat dit een te hoge lastendruk bij onze inwoners en bedrijven veroorzaakt. Daarom wordt in eerste instantie naar besparingen gezocht en het inperken van ambities voor nieuw beleid. In het voorjaar van 2022 bleek bovendien dat er in het beheer en onderhoud van sluizen, gemalen en bruggen (Technische Assets) door Waternet achterstanden zijn ontstaan, waarbij in een technisch rapport over de risico's is geconstateerd dat 40% van deze assets een hoge faalkans heeft. Een andere meer risico-gestuurde

benadering voor beheer, onderhoud en planning van vervangingsinvesteringen in het asset management is noodzakelijk.

De CU fractie heeft zich in het bestuur van het waterschap ingezet voor een **'bestuur op hoofdlijnen'** en een goede rolverdeling tussen bestuur van het waterschap AGV en de uitvoerende organisatie Waternet. Pas naar aanleiding van artikelen in de media over de falende digitale veiligheid 'Waternet is zo lek als een mandje' (<https://www.parool.nl/amsterdam/digitale-beveiliging-waternet-nog-altijd-onvoldoende-bestuur-grijpt-in~baa70061/>) heeft het bestuur van het waterschap de IT-strategie en de bredere organisatie van Waternet laten doorlichten. In de zomer van 2021 een "Verbeterplan Informatievoorziening, digitale veiligheid en weerbaarheid Waternet" door het Algemeen Bestuur van het waterschap vastgesteld. Uit het organisatieonderzoek volgde een behoefte om de bestuursstructuur van Waternet, met de gemeente Amsterdam en het waterschap Amstel, Gooi en Vecht als opdrachtgevers, eens kritisch te bekijken en de samenwerking te herijken.

Het bestuur van het waterschap Amstel, Gooi en Vecht wil de bestuurlijke grip op de Waternet-organisatie verstevigen en wenst een meer directe aansturing (governance), een 'in control' zijn, waarbij het waterschap zich ook beter kan profileren als eigenstandige publieke overheid. De CU-fractie wilde het liefst **Waternet als 'watercyclusbedrijf'**, maar nam met teleurstelling kennis van de resultaten van een organisatieonderzoek waaruit bleek dat er door de verschillende afdelingen van Waternet onvoldoende synergie-effecten werden gerealiseerd. Uit een tevredenheidsonderzoek onder medewerkers van Waternet kwam naar voren dat medewerkers de arbeidsomstandigheden en de arbeidsvoorwaarden in hoge mate positief waarden, echter tegelijkertijd ervaren ze gebrek aan leiding en sturing een hoge werkdruk. Dat zorgt voor minder zinvol en plezierig ervaren van het werk. Hierdoor loopt Waternet arbeidsmarktrisico's, personeel vertrekt en hierdoor ontstaat er gebrek aan gekwalificeerd personeel dat al moeilijk te vinden is. Belangrijk resultaat waar het management iets mee zal moeten doen door bijv. de aansturing van personeel te verbeteren.

Een voorbeeld van het gebrek aan grip op de uitvoeringsorganisatie in de bestuursperiode 2019-2023 is de niet bestuurlijk geaccordeerde aanschaf van nieuwe belastingadministratiesoftware door de afdeling Belastinginning van Waternet. In 2021 bleek dat de software onvoldoende specifiek was uitontwikkeld en getest, zodat de het opleggen van de waterschapsbelasting over 2021 ernstig vertraagd werd en pas in 2022 kon plaatsvinden. Zelfs in medio 2022 waren de verschillende modules voor verschillende categorieën belastingplichtigen nog niet gereed en bij controle door de accountant van Waternet bleek dat Waternet geen migratiedossiers van de bestanden kon opleveren. Door de vertraagde belastinginning stagneerde de inkomstenstroom bij het waterschap. Om toch de noodzakelijke uitgaven te kunnen doen moesten extra leningen bij de Nederlandse Waterschap bank worden afgesloten, waarmee de schuldenpositie van het waterschap aanzienlijk verslechterde. Naar aanleiding van de problemen bij de inning van waterschapsbelasting stelde DE CU fractie vragen aan het Dagelijks Bestuur van het waterschap en werd een extra Algemeen Bestuursvergadering bijeengeroepen.

In de bestuursperiode 2019-2023 zijn desalniettemin wel stappen gezet om **financieel beter in control te komen**. Dat gaat van de inzet om de basisinformatie op orde te krijgen en het scheiden van de financiële administraties (van de toerekening aan de bestuurlijke opdrachtgevers de gemeente Amsterdam en het waterschap Amstel, Gooi en Vecht) tot het ontwikkelen van een systematiek van effectsturing voor de verschillende beleidsonderdelen van het waterbeheer. We zien daar vooruitgang, maar constateren ook nog ernstige tekortkomingen. Zo is er bijvoorbeeld nog geen optimale aansluiting van de ERA systematiek (Effect-Resultaat-Activiteit) op de bedrijfsbegroting van Waternet.

De CU-fractie heeft altijd gepleit voor een **efficiënte uitvoering van de kerntaken** van het waterschap en beperking van al te ambitieuze, moeilijk uitvoerbare nieuwe dure plannen. Maar in 2022 bleek dat, alleen al voor een beheerste efficiënte uitvoering van de kerntaken, bij waterschap Amstel, Gooi en Vecht een verdere tariefstijging van meer dan de eerder vastgestelde grens van 5% (boven de inflatievergoeding) onvermijdelijk was.

De CU-fractie heeft in de bestuursperiode 2019-2023 tegen de Meerjarenbegroting (onderdeel van de Voorjaarsnota) gestemd omdat de ernst van de financiële situatie waarin het waterschap verkeerd door de coalitiepartijen onvoldoende werd ingezien en omdat er onvoldoende prioriteiten werden gesteld. Het boekjaar 2021 werd door het waterschap Amstel, Gooi en Vecht afgesloten met een negatief financieel resultaat en voor 2022 dreigde het waterschap geheel door de financiële reserves heen te gaan.

De CU fractie heeft tegen het besluit gestemd om **een slibdrooglijn te bouwen bij HVC** in plaats van bij de RZWI Amsterdam West:

(<https://agv.waterschapsinformatie.nl/vergadering/693207/Algemeen%20bestuur%2002-07-2020>) en toe te treden tot een gemeenschappelijke regeling met HVC, een coöperatie van waterschappen en gemeenten. De slibdrooglijn voor de terugwinning van grondstoffen als alternatief voor de verbranding van het rioolslib door het AEB (in Amsterdam-West) bij de huisvuilcentrale in Alkmaar is naar de mening van het CDA -AGV-fractie een minder duurzame oplossing. Dit besluit van het bestuur van het waterschap AGV was vooral ingegeven door het wantrouwen tegenover AEB na de slibcrisis in 2019 en het wantrouwen jegens het gemeentebestuur van Amsterdam. De slibdrooglijn had naar de mening van het CU beter in Amsterdam gebouwd kunnen worden, waarbij warmte en energie verkregen zou worden van het AEB. Nu zal een eindeloze stroom van extra transportbewegingen (belastend voor milieu en omwonenden) naar Alkmaar gaan plaatsvinden, terwijl het resultaat van de slibdrooglijn voor wat betreft de terugwinning van grondstoffen niet beter zal zijn. Het waterschap AGV wordt daarmee ook meer afhankelijk van de samenwerking met de bestuurlijk onder kritiek staande HVC en geeft hiermee haar eigen regie uit handen.

De CU heeft in de afgelopen bestuursperiode meerdere keren gepleit over **de intensivering van de exotbestrijding**. Wij vinden Het waterschap AGV te laks met de bestrijding van invasieve exoten zoals de Amerikaanse rivierkreeftsoorten. Zij planten zich meerdere keren per jaar voort. Het leidt tot aanzienlijke schade aan oevers van sloten, kades en andere waterkeringen. Het Dagelijks Bestuur meent echter na advies van ecologen van Waternet dat de bestrijding van de rivierkreeften nog niet effectief en te kostbaar is. Eerst zou de waterkwaliteit moeten verbeteren. Het Algemeen Bestuur wacht telkens de resultaten van waterkwaliteitsexperimenten lijdzaam af met als gevolg dat de plaag alleen maar groter wordt. Ook de boeren in ons waterschap zien duidelijk het verschil van een sloot met of zonder Amerikaanse kreeftsoorten.

De CU heeft bijgedragen aan een betere **verbeterde versie van de Waterschapverordening** (<https://iplo.nl/regelgeving/instrumenten/waterschapsverordening/>) die onderdeel gaat uitmaken van de Omgevingswet voor het werkgebied van het waterschap Amstel, Gooi en Vecht en die de Keur (<https://www.agv.nl/onze-taken/keur/>) zal gaan vervangen. De Omgevingswet, die nog niet in werking is, speelt bij de ruimtelijke inrichting een grote rol. De wet bundelt 26 huidige wetten die betrekking hebben op de openbare ruimte en de ondergrond. Bij de eerdere vaststelling van de Keur (deel 1 in 2017, deel 2 in 2019) werd afgesproken de regeldruk te versoepelen: niet overal hoeft meer een vergunning voor te worden aangevraagd. Hiermee werd al vooruit gelopen op het principe van de nog in te voeren Omgevingswet: "Van nee mits, naar ja tenzij."

De CU heeft aandacht gevraagd voor een zo **rechtvaardig mogelijke verdeling van de lasten en tarieven voor de verschillende groepen van belanghebbenden en categorieën van de betalers van waterschapsbelasting**. Het CU-fractie heeft zich succesvol ingezet voor de **handhaving van de**

kwijtschelding van waterschapsbelasting voor de minst draagkrachtigen en uitbreiding met de categorie ZZP-ers. Het landelijk door de Tweede Kamer bij wetgeving vastgestelde belastingstelsel voor de waterschappen is voor het waterschap Amstel, Gooi en Vecht knellend, niet passend, waardoor het niet mogelijk is om te sturen op een gelijkmatige tariefontwikkeling van de verschillende categorieën kostendragers, categorieën belastingplichtigen (ingezetenen, huiseigenaren, bedrijven en landeigenaren) in de waterschapsbelasting. Met name voor de Watersysteemheffing leverde dit bij waterschap grote problemen op, waardoor met name de categorie Ongebouwd (agrarische landeigenaren) in opeenvolgende jaren met een disproportionele tariefstijging werden geconfronteerd. Het bestuur van het waterschap AGV heeft, mede onder druk van de CU en CDA-fractie (ook in eerdere bestuursperioden) gepleit voor aanpassing van het belastingstel via de Unie van Waterschappen.

De CU-fractie heeft zich in het bestuur van AGV ingezet voor een **goede (financiële) verantwoording, voor transparantie en voor een actieve communicatie naar de inwoners** (ook wel 'ingezetenen' genoemd) en bedrijven over het waterbeheerbeleid, voor vergroting van het 'waterbewustzijn'. De CU-fractie heeft gebruik gemaakt van diverse social media platforms. De communicatie van het waterschap AGV zelf is echter behoorlijk aan verbetering toe. Hiertoe heeft de CU-fractie vaak opmerkingen gemaakt in de vergaderingen. De berichtgeving op de website www.agv.nl is niet up to date en loopt achter en is meer bedrijfsmatige voorlichting ('corporate communication') en geeft onvoldoende toelichting op de bestuurlijke afwegingen die het waterschapsbestuur maakt en de inzet van de verschillende politieke fracties in het waterschapbestuur. De CU-fractie heeft op de pagina van de website <https://noordholland.christenunie.nl/amstel-gooi-en-vecht> belangrijkste informatie verslagen.

De komende jaren zullen de kosten van waterbeheer in Nederland en zeker ook in ons waterschap AGV onvermijdelijk gaan stijgen. Achterstallig onderhoud op essentiële infrastructuur, verouderde software van technische installaties en achterblijvende nieuwe investeringen brengen de waterveiligheid, waterkwaliteit en aanpassing aan klimaatverandering in gevaar. Grip op de kosten, een efficiënte uitvoering en een goede democratische verantwoording is van groot belang.

In de bestuursvergadering van 12 januari 2023 heeft het Algemeen Bestuur van het Waterschap AGV haar laatste belangrijke besluit genomen over de toekomst van Waterschap AGV. Het ging over de Governance of het Waterschap AGV, Waternet en Amsterdam in een stichting blijven of dat ze los worden getrokken en het Waterschap AGV weer een Waterschap wordt zoals het bedoeld is in het huis van Thorbecke. De CU fractie heeft voor herstel van een publiekrechtelijk eigenstandig Waterschap AGV gestemd en tegen het Bestuursvoorstel om de oude stichting met haar mandaat te hervormen. Mw. A.C. Klein van de CU-fractie heeft samen met nog 9 andere Bestuursleden een initiatiefvoorstel ingediend dat helaas is verworpen. Het stichtingsbestuur wordt hervormd. <https://www.h2owaternetwerk.nl/h2o-actueel/bestuur-agv-stemt-in-met-nieuwe-opzet-waternet>

<https://www.binnenlandsbestuur.nl/bestuur-en-organisatie/organisatie-van-waternet-zal-volledig-gekanteld-worden>

Ons initiatiefvoorstel heeft het helaas niet gehaald. Wat we wel hebben bereikt is de toezegging van de portefeuille houder Sander Mager dat het mandaat van het Waterschap AGV weer volledig bij het AB van het Waterschap ligt en dat de secretaris directeur op de loonlijst van AGV staat.